

Критеријуми оцењивања за изборни предмет Спољнотрговинско пословање

Предмет: Спољнотрговинско пословање, за трећи разред, образовни профил Пословни администратор

Модули:

1. Спољна трговина
2. Девизно пословање
3. Платни биланс и међународна размена
4. Међународне финансијске организације
5. Царине

Општи принципи оцењивања су:

- **Редовност и ангажман:** Оцењује се ученикова посвећеност настави, правовременост задатака, и квалитет доприноса у групном раду и дискусијама.
- **Самосталност у учењу:** Оцењује се како ученик самостално приступа задацима и проблемима, укључујући домаћи рад и додатну литературу.
- **Писмена и усмена излагања:** Ученикова способност да јасно и прецизно излаже своје одговоре, било писменим путем или усменим одговорима.

Ови критеријуми омогућавају оцењивање на основу темељне анализе, способности повезивања теорије са праксом, те активног учешћа ученика у настави.

Ученик у току школске године може добити оцену на основу:

- усменог одговора
- тестова знања
- израде презентација
- активности на часу
- домаћих задатака
- односа ученика према раду

Критеријуми оцењивања по модулима:

1. Модул: Спољна трговина:

Оцена 5 (одличан)

- Ученици тачно и потпуно дефинишу спољну трговину и набрајају све њене карактеристике уз примере.
- Детаљно објашњавају улогу и значај спољне трговине, укључујући њен значај за Републику Србију.
- Прецизно наводе и објашњавају све аргументе за ограничење трговине, укључујући њихове последице.

- Јасно објашњавају принципе спољнотрговинског пословања и показују разумевање у примени тих принципа.
 - Тачно разликују субјекте спољнотрговинског пословања у земљи и иностранству, уз примере.
 - Детаљно објашњавају карактеристике предузећа и друштава за увоз и извоз.
 - Разликују и детаљно објашњавају врсте и облике спољнотрговинских послова, уз примену конкретних примера.
 - Прецизно објашњавају режиме спољне трговине, укључујући њихове карактеристике и примену.
 - Тачно разликују организације за пружање трговинских услуга у спољном промету и детаљно објашњавају њихову улогу.
 - Јасно објашњавају везу између спољне и унутрашње трговине, са конкретним примерима.
 - Показују висок ниво разумевања и способност примене знања у анализи реалних ситуација.
-

Оцена 4 (врло добар)

- Ученици тачно дефинишу спољну трговину и набрајају већину њених карактеристика, уз мање пропусте у детаљима.
 - Објашњавају улогу и значај спољне трговине, али са мањим недостацима у анализи њеног значаја за Републику Србију.
 - Наводе већину аргумената за ограничење трговине и делимично објашњавају њихов утицај.
 - Објашњавају основне принципе спољнотрговинског пословања, али без дубље анализе.
 - Разликују субјекте спољнотрговинског пословања у земљи и иностранству, али уз мање пропусте.
 - Објашњавају карактеристике предузећа и друштава за увоз и извоз, али са ограниченим детаљима.
 - Разликују и објашњавају врсте и облике спољнотрговинских послова, али без дубљег увида.
 - Наводе режиме спољне трговине и делимично објашњавају њихову примену.
 - Разликују организације за пружање трговинских услуга у спољном промету, али са општијим објашњењима.
 - Објашњавају везу између спољне и унутрашње трговине, али уз ограничене примере.
 - Показују добро разумевање градива и способност примене знања уз мање недоследности.
-

Оцена 3 (добар)

- Ученици делимично дефинишу спољну трговину и набрајају само основне карактеристике.
 - Објашњавају улогу и значај спољне трговине, али са значајним пропустима у анализи значаја за Републику Србију.
 - Наводе неке аргументе за ограничење трговине, али без детаљног објашњења.
 - Објашњавају основне принципе спољнотрговинског пословања, али са ограниченим разумевањем.
 - Разликују основне субјекте спољнотрговинског пословања, али са мањим грешкама или пропустима.
 - Објашњавају карактеристике предузећа и друштава за увоз и извоз, али са мањим недостацима.
 - Наводе неке врсте и облике спољнотрговинских послова, али уз непотпуна објашњења.
 - Делимично објашњавају режиме спољне трговине, али са честим пропустима у детаљима.
 - Наводе неке организације за пружање трговинских услуга у спољном промету, али без детаљног објашњења њихове улоге.
 - Објашњавају основну везу између спољне и унутрашње трговине, али са пропустима у анализи.
 - Показују основно разумевање градива и примењују знање уз значајну подршку наставника.
-

Оцена 2 (довољан)

- Ученици успевају да делимично дефинишу спољну трговину, али са честим грешкама и непотпуним одговорима.
- Наводе неке карактеристике спољне трговине, али са ограниченим разумевањем.
- Тешко објашњавају улогу и значај спољне трговине, посебно у контексту Републике Србије.
- Наводе само неколико аргумената за ограничење трговине, али без разумевања њиховог значаја.
- Делимично објашњавају принципе спољнотрговинског пословања, али са значајним пропустима.
- Слабо разликују субјекте спољнотрговинског пословања и њихове улоге.
- Делимично објашњавају карактеристике предузећа и друштава за увоз и извоз.
- Наводе основне врсте и облике спољнотрговинских послова, али без детаљних објашњења.
- Делимично објашњавају режиме спољне трговине, али без дубљег разумевања.
- Слабо повезују организације за пружање трговинских услуга са њиховом улогом.
- Тешко објашњавају везу између спољне и унутрашње трговине.
- Показују минимално разумевање градива и могу применити знање само уз сталну подршку наставника

Оцена 1 (недовољан)

- Ученици не успевају да дефинишу спољну трговину или наводе нетачне карактеристике.
- Не објашњавају улогу и значај спољне трговине.
- Не наводе аргументе за ограничење трговине.
- Не разликују принципе и субјекте спољнотрговинског пословања.
- Не објашњавају карактеристике предузећа и друштава за увоз и извоз.
- Не наводе врсте, облике и режиме спољнотрговинских послова.
- Не разликују организације за пружање трговинских услуга у спољном промету.
- Не успевају да објасне везу између спољне и унутрашње трговине.
- Показују недовољно разумевање градива, чак и уз сталну подршку наставника.

2. Модул: Девизно пословање:

Оцена 5 (одличан)

- Ученици тачно и потпуно разликују системе међународних плаћања, уз јасне примере.
- Прецизно објашњавају разлику између валута и девиза као средстава међународних плаћања, са применом у контексту.
- Тачно дефинишу девизни курс и детаљно разликују све његове врсте (фиксни, флукутирајући и др.).
- Јасно дефинишу девизно тржиште и наводе његове функције и значај.
- Прецизно разликују врсте девизног тржишта (спот, форвард и др.) и субјекте који на њему послују (банке, компаније, појединци).
- Детаљно објашњавају инструменте платног промета са иностранством (акредитиви, инкаса, чекови, трансфери и др.) и њихову примену.
- Јасно објашњавају облике плаћања према иностранству (аванси, одложена плаћања, компензације и др.) уз анализу предности и недостатака.
- Прецизно идентификују посебне ризике у спољнотрговинском пословању (валутни, кредитни, политички ризик) и објашњавају ефикасне превентивне мере за њихово ублажавање.
- Показују висок ниво разумевања и способност примене знања у анализи сложених ситуација у девизном пословању.

Оцена 4 (врло добар)

- Ученици углавном тачно разликују системе међународних плаћања, са мањим недостацима у објашњењима.
- Разликују валуте и девизе као средства међународних плаћања, али са мањим пропустима у примени.

- Дефинишу девизни курс и разликују већину његових врста, али уз мање детаљне анализе.
 - Објашњавају девизно тржиште и разликују његове основне врсте и субјекте, али без дубље анализе.
 - Објашњавају инструменте платног промета са иностранством, али уз ограничену дубину и примере.
 - Наводе облике плаћања према иностранству, са делимичним објашњењем њихових предности и недостатака.
 - Наводе главне ризике у спољнотрговинском пословању и предлажу основне превентивне мере, али уз недовољно детаља.
 - Показују добро разумевање градива и способност примене знања уз минималне грешке.
-

Оцена 3 (добар)

- Ученици делимично разликују системе међународних плаћања, али уз честе пропусте у објашњењима.
 - Основно разликују валуте и девизе као средства међународних плаћања, али са ограниченим разумевањем.
 - Дефинишу девизни курс, али без јасног разликовања свих врста.
 - Објашњавају девизно тржиште, али са површним описом његових врста и субјеката.
 - Наводе само основне инструменте платног промета са иностранством, уз непотпуна објашњења.
 - Наводе неке облике плаћања према иностранству, али са значајним пропустима у анализи њихове примене.
 - Наводе неке ризике у спољнотрговинском пословању, али без дубље анализе или предлога превентивних мера.
 - Показују основно разумевање градива и примењују знање уз већу подршку наставника.
-

Оцена 2 (довољан)

- Ученици тешко разликују системе међународних плаћања и наводе неке од њих уз честе грешке.
- Делимично разликују валуте и девизе као средства међународних плаћања, али без разумевања њихове примене.
- Дефинишу девизни курс, али са значајним пропустима и нејасноћама у разликовању врста.
- Површно објашњавају девизно тржиште, без јасне анализе његових врста и субјеката.

- Наводе само неколико инструмената платног промета са иностранством, уз ограничена објашњења.
 - Наводе основне облике плаћања према иностранству, али без разумевања њихових карактеристика.
 - Наводе неке ризике у спољнотрговинском пословању, али без разумевања њиховог значаја и превентивних мера.
 - Показују минимално разумевање градива и могу применити знање само уз сталну подршку наставника.
-

Оцена 1 (недовољан)

- Ученици не успевају да разликују системе међународних плаћања.
- Не разликују валуте и девизе као средства међународних плаћања.
- Не дефинишу девизни курс или разликују његове врсте.
- Не објашњавају девизно тржиште, његове врсте и субјекте.
- Не наводе инструменте платног промета са иностранством или облике плаћања према иностранству.
- Не успевају да идентификују ризике у спољнотрговинском пословању или предложе превентивне мере.
- Показују недовољно разумевање градива, чак и уз сталну подршку наставника.

3. Модул: Платни биланс и међународна размена

Оцена 5 (одличан)

- Ученици тачно дефинишу платни биланс и јасно објашњавају његову улогу у економији, уз примере.
- Детаљно објашњавају садржај платног биланса, укључујући текући, капитални и финансијски рачун, и разликују врсте.
- Прецизно објашњавају трговински биланс и његов утицај на платни биланс и привреду земље.
- Јасно разликују трансакције у платном билансу (кредитне и дебитне трансакције) уз примере.
- Анализирају и објашњавају промене у структури међународне размене, укључујући промене у робној и услужној размени.
- Објашњавају улогу мултинационалних корпорација (МНК) и транснационалних компанија (ТНК) у међународној размени, са анализом њиховог утицаја.
- Детаљно објашњавају значај и последице глобализације светске привреде, укључујући економске, социјалне и еколошке аспекте.
- Показују висок ниво аналитичког размишљања и примену стеченог знања у сложеним ситуацијама.

Оцена 4 (врло добар)

- Ученици углавном тачно дефинишу платни биланс, уз мање пропусте у формулацијама.
- Добро објашњавају садржај платног биланса и разликују његове главне врсте, али уз мање детаљне анализе.
- Објашњавају трговински биланс, али са ограниченом анализом његовог утицаја на привреду.
- Разликују трансакције у платном билансу, али уз повремене грешке или мањак примера.
- Основно објашњавају промене у структури међународне размене, са повременим недостацима у анализи.
- Објашњавају улогу МНК и ТНК у међународној трговини, али без дубље анализе њиховог утицаја.
- Наводе и објашњавају значај глобализације, али са површнијим увидима у њене последице.
- Показују добро разумевање градива и примену знања, уз повремене недостатке у детаљима.

Оцена 3 (добар)

- Ученици делимично дефинишу платни биланс, али уз пропусте у формулацији и разумевању.
 - Објашњавају садржај платног биланса, али без јасног разликовања његових врста.
 - Наводе основне карактеристике трговинског биланса, али са ограниченим разумевањем његовог значаја.
 - Разликују неке трансакције у платном билансу, али са значајним пропустима у анализи.
 - Основно објашњавају промене у структури међународне размене, али без дубљег увида у разлоге и последице.
 - Наводе улогу МНК и ТНК, али уз ограничено разумевање њиховог значаја и утицаја.
 - Делимично објашњавају значај глобализације, са значајним пропустима у објашњењу њених последица.
 - Показују основно разумевање градива и могућност примене знања у једноставнијим контекстима.
-

Оцена 2 (довољан)

- Ученици покушавају да дефинишу платни биланс, али са значајним пропустима и нејасноћама.
 - Наводе садржај платног биланса без разумевања његових компоненти и функција.
 - Наводе трговински биланс, али без разумевања његовог значаја за платни биланс.
 - Тешко разликују трансакције у платном билансу, са честим грешкама.
 - Површно објашњавају промене у структури међународне размене, са ограниченим увидом у узроке.
 - Наводе МНК и ТНК, али без разумевања њихове улоге у међународној економији.
 - Наводе значај глобализације, али без разумевања њених последица.
 - Показују минимално разумевање градива и примењују знање само уз сталну подршку наставника.
-

Оцена 1 (недовољан)

- Ученици не успевају да дефинишу платни биланс и не показују разумевање његових компоненти.
- Не објашњавају трговински биланс нити разликују врсте платног биланса.
- Не успевају да разликују трансакције у платном билансу.
- Не објашњавају промене у структури међународне размене.
- Не препознају улогу МНК и ТНК у глобалној привреди.
- Не показују разумевање значаја глобализације или њених последица.
- Показују недовољно разумевање градива, чак и уз подршку наставника.

4. Модул: Међународно кретање капитала

Оцена 5 (одличан)

- Ученици тачно и детаљно дефинишу међународно кретање капитала и објашњавају његов значај, уз навођење примера из праксе.
- Прецизно разликују облике међународног кретања капитала (директне инвестиције, портфолио инвестиције, кредити, заједничка улагања), уз анализу сваког облика.
- Детаљно објашњавају позитивне и негативне ефекте увоза капитала, уз анализу економских, социјалних и политичких аспеката.
- Јасно и аргументовано објашњавају значај извоза капитала за земљу и глобалну економију.
- Објашњавају улогу кредита као облика међународног кретања капитала, укључујући њихове предности и ризике.
- Прецизно дефинишу акције, наводе њихове врсте и права која доносе акционарима, уз конкретне примере.
- Јасно и детаљно објашњавају појам, садржај и врсте обвезница.

- Дубински објашњавају директне стране инвестиције и њихов значај за економију, укључујући њихов утицај на запосленост, технологију и продуктивност.
 - Прецизно објашњавају заједничка улагања као облик директних инвестиција, уз анализу њихових предности и мана.
 - Демонстрирају висок ниво аналитичког размишљања, способност повезивања градива и примену знања у различитим контекстима.
-

Оцена 4 (врло добар)

- Ученици углавном тачно дефинишу међународно кретање капитала и објашњавају његов значај, уз мање пропусте у детаљима.
 - Разликују облике међународног кретања капитала, али без дубље анализе њихових карактеристика.
 - Добро објашњавају позитивне и негативне ефекте увоза капитала, са повременим пропустима у анализи.
 - Објашњавају значај извоза капитала, али са ограниченом аргументацијом.
 - Наводе улогу кредита као облика међународног кретања капитала, али без детаљнијег осврта на ризике.
 - Наводе основне карактеристике акција и њихових врста, али са мањим недостатком у прецизности.
 - Објашњавају појам, садржај и врсте обвезница, али без дубље анализе.
 - Добро објашњавају директне стране инвестиције, али са површнијим увидом у њихов значај.
 - Наводе предности и мане заједничких улагања, али без детаљније анализе.
 - Показују добро разумевање градива, уз мање пропусте у детаљима или анализама.
-

Оцена 3 (добар)

- Ученици делимично дефинишу међународно кретање капитала, са значајним пропустима у формулацији.
- Разликују неке облике међународног кретања капитала, али са ограниченим разумевањем њихових карактеристика.
- Основно објашњавају позитивне и негативне ефекте увоза капитала, али без дубље анализе или примера.
- Наводе значај извоза капитала, али са ограниченим увидом у његове последице.
- Објашњавају улогу кредита, али без анализе предности и ризика.
- Наводе основне карактеристике акција и њихових врста, али без јасне повезаности са практичном применом.
- Основно објашњавају појам и врсте обвезница, уз честе пропусте у детаљима.
- Наводе значај директних страних инвестиција, али са ограниченим разумевањем њиховог утицаја.

- Делимично објашњавају заједничка улагања, али без детаљне анализе предности и мана.
 - Показују основно разумевање градива и могућност примене знања у једноставнијим контекстима.
-

Оцена 2 (довољан)

- Ученици покушавају да дефинишу међународно кретање капитала, али са значајним грешкама и нејасноћама.
 - Наводе облике међународног кретања капитала, али са ограниченим или нетачним разумевањем.
 - Површно објашњавају ефекте увоза и извоза капитала, без навођења конкретних примера.
 - Наводе улогу кредита као облика капитала, али без разумевања његових карактеристика.
 - Основно дефинишу акције и обвезнице, али са честим грешкама у детаљима.
 - Наводе значај директних страних инвестиција, али без разумевања њиховог утицаја на економију.
 - Нејасно објашњавају заједничка улагања и њихове предности и мане.
 - Показују минимално разумевање градива и могућност примене знања само уз подршку наставника.
-

Оцена 1 (недовољан)

- Ученици не успевају да дефинишу међународно кретање капитала или објасне његов значај.
 - Не разликују облике међународног кретања капитала.
 - Не објашњавају ефекте увоза и извоза капитала.
 - Не дефинишу кредите, акције или обвезнице.
 - Не препознају значај директних страних инвестиција или заједничких улагања.
 - Показују недовољно разумевање градива, чак и уз подршку наставника.
-

5. Модул: Међународне финансијске организације

Оцена 5 (одличан)

- Ученици јасно и детаљно разликују међународне финансијске организације (Међународни монетарни фонд, Светска банка, Европска инвестициона банка, и

др.) и прецизно објашњавају њихову улогу у подршци глобалној економији и развоју.

- Прецизно разликују различите трговинске споразуме (билатералне, регионалне и мултилатералне) и објашњавају њихов значај и примену у глобалним економским токовима.
 - Детаљно објашњавају улогу Светске трговинске организације (WTO) у регулисању светске трговине, са навођењем примера њених активности.
 - Аргументовано и свеобухватно објашњавају предности и мане приступа слободној трговини, укључујући и анализу утицаја на локалну и глобалну привреду.
 - Прате савремене трендове у светској привреди и аналитички објашњавају њихов утицај, уз навођење конкретних примера (нпр. дигитална трговина, зелена економија, и сл.).
 - Показују изузетан ниво аналитичког размишљања и способност примене знања у различитим контекстима.
-

Оцена 4 (врло добар)

- Ученици углавном тачно разликују међународне финансијске организације и објашњавају њихову улогу, уз мање пропусте у детаљима.
 - Добро разликују трговинске споразуме, али без дубље анализе њиховог значаја.
 - Објашњавају улогу Светске трговинске организације, уз мање пропусте у детаљима или примерима.
 - Објашњавају аргументе за и против слободне трговине, али без свеобухватног разматрања или дубље анализе.
 - Прате основне савремене трендове у светској привреди, али са ограниченом способношћу њиховог аналитичког представљања.
 - Показују висок ниво разумевања градива, уз мање грешке у детаљима или анализи.
-

Оцена 3 (добар)

- Ученици делимично разликују међународне финансијске организације, али са значајним пропустима у њиховом разумевању и улози.
- Наводе неке трговинске споразуме, али са ограниченим разумевањем њихових карактеристика и значаја.
- Основно објашњавају улогу WTO, али без детаљнијег разумевања или примера.
- Објашњавају аргументе приступа слободној трговини, али површно и без дубље анализе.
- Препознају неке савремене трендове у светској привреди, али без дубље анализе њиховог утицаја.
- Показују основно разумевање градива и могућност примене знања у једноставнијим контекстима.

Оцена 2 (довољан)

- Ученици покушавају да разликују међународне финансијске организације, али са значајним грешкама и нејасноћама.
 - Површно наводе трговинске споразуме, али без разумевања њихове суштине и примене.
 - Основно објашњавају улогу WTO, али са честим грешкама или недостатком примера.
 - Наводе аргументе за слободну трговину, али без јасног разумевања или анализе.
 - Ослањају се на основне информације о савременим трендовима у светској привреди, али без дубље анализе или повезивања са грађом.
 - Показују минимално разумевање градива и могућност примене знања само уз подршку наставника.
-

Оцена 1 (недовољан)

- Ученици не успевају да разликују међународне финансијске организације или објасне њихову улогу.
- Не разликују трговинске споразуме и не разумеју њихов значај.
- Не објашњавају улогу WTO.
- Не наводе аргументе за или против слободне трговине.
- Не препознају савремене трендове у светској привреди.
- Показују недовољно разумевање градива, чак и уз подршку наставника.